instituut
hoogbegaafdheid
volwassenen

HB – Wat moet je ermee?

HB-café Alkmaar, 3 februari 2023

Nick Grooff

Introductie:

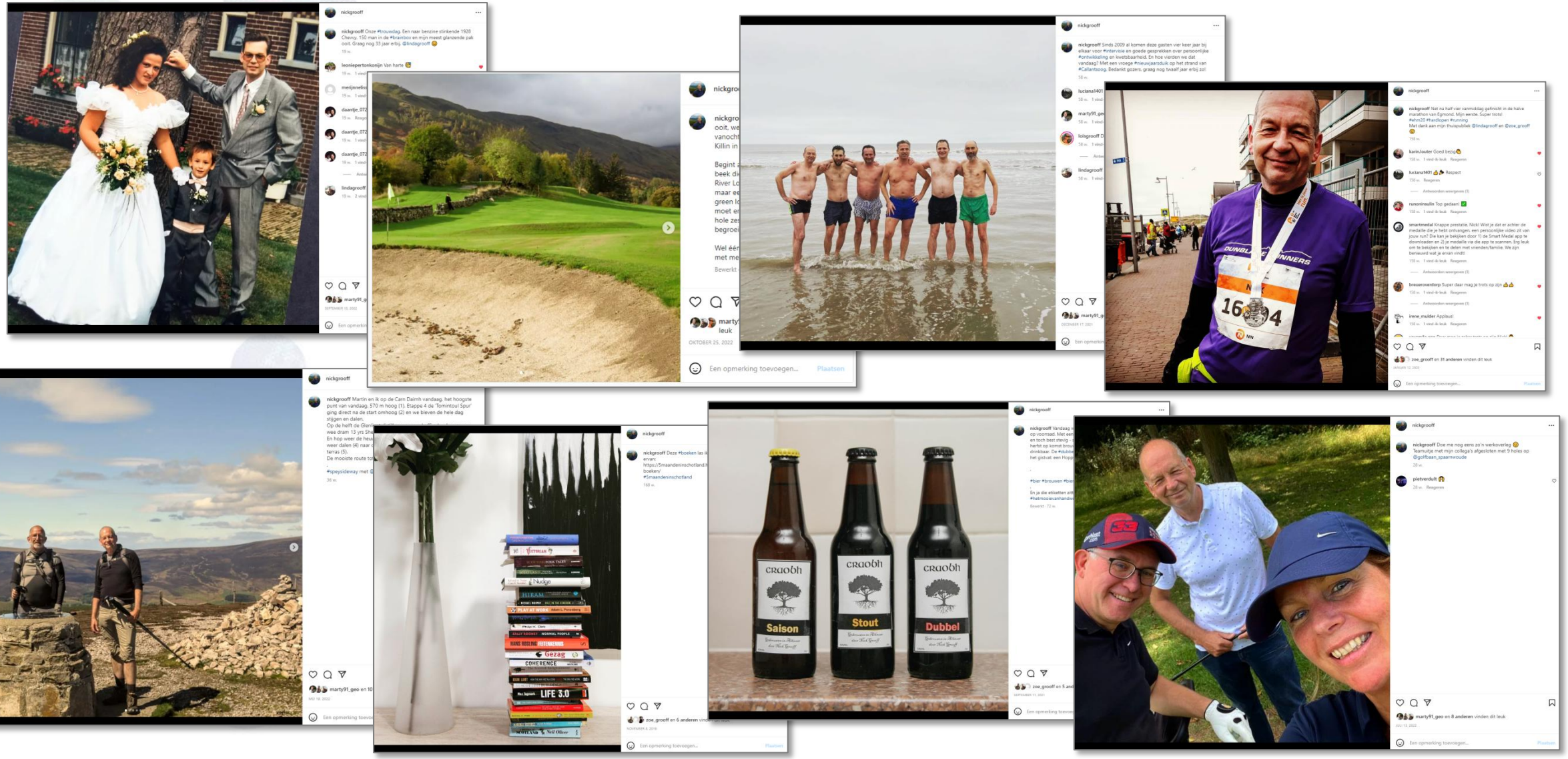

Contact?

nickgrooff.nl

n.e.grooff@planet.nl

+31 6 5135 4892

linkedin.com/in/nickgrooff

https://twitter.com/nickgrooff

https://www.instagram.com/nickgrooff

HB – wat moet je ermee:

Eerst even dit (1)

HB.
Wat moet je er mee?

Je ***moet*** niks.

Wat ***kun*** je er mee?
Wat ***mag*** je er mee?

Wat kun je er mee?

HB – wat moet je ermee:

Eerst even dit (2)

Deze inleiding en groepsavonden zijn geen vervanging voor professionele geestelijke zorg.

Ervaar je acute of ernstige psychische problemen, neem dan contact op met je huisarts of je bedrijfsarts. Zij of hij kan je indien nodig doorverwijzen naar een GGZ-instelling.

Meer informatie op [Rijksoverheid.nl]

Ga je zelf op zoek naar een passende hulpverlener kijk dan op [https://ihbv.nl/hulpverlenerslijst] of lees het leaflet [‘Hoe kies ik een passende hulpverlener of begeleider?’]

Programma:

- Introductie
- Even herhalen: wat is hoogbegaafdheid?
- Onderzoekers en schrijvers over hoogbegaafdheid
- Pauze
- Onderzoekers en schrijvers over persoonlijke ontwikkeling en groei
- Samenvatting: tips
- Borrel

Even herhalen: wat is HB?

- Intelligentie

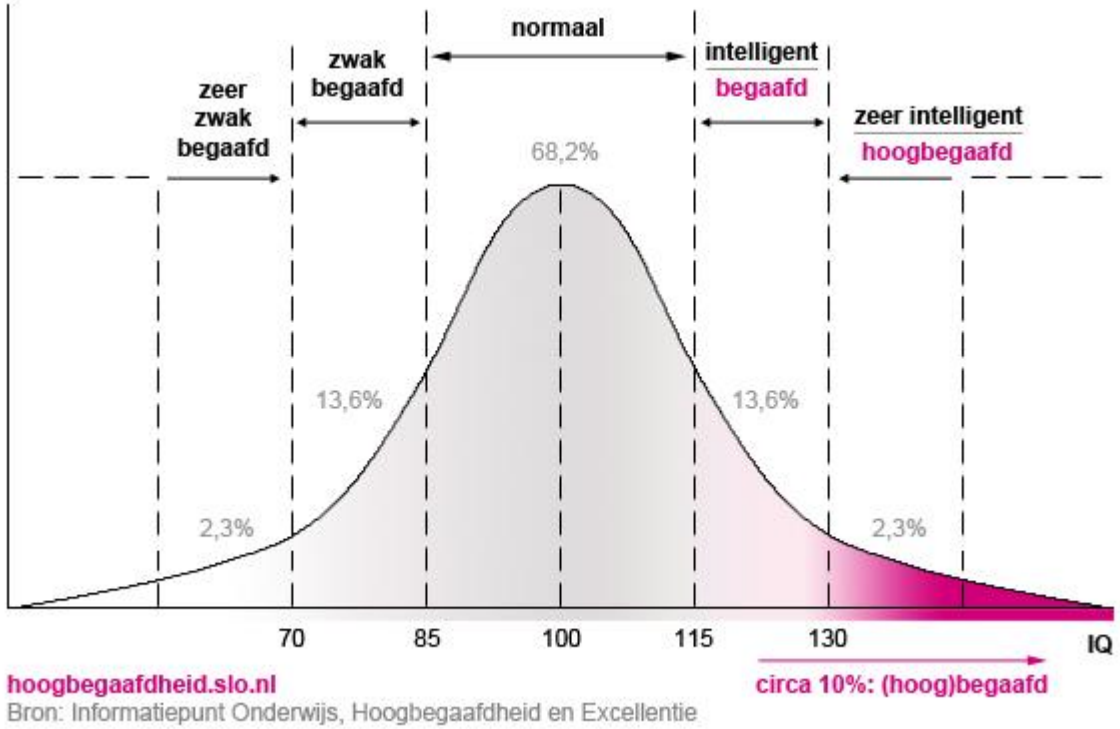

Even herhalen: wat is HB?

- Zijn er soorten intelligentie(s)?
- Zoals in de Theory of Multiple Intelligences van Howard Gardner.

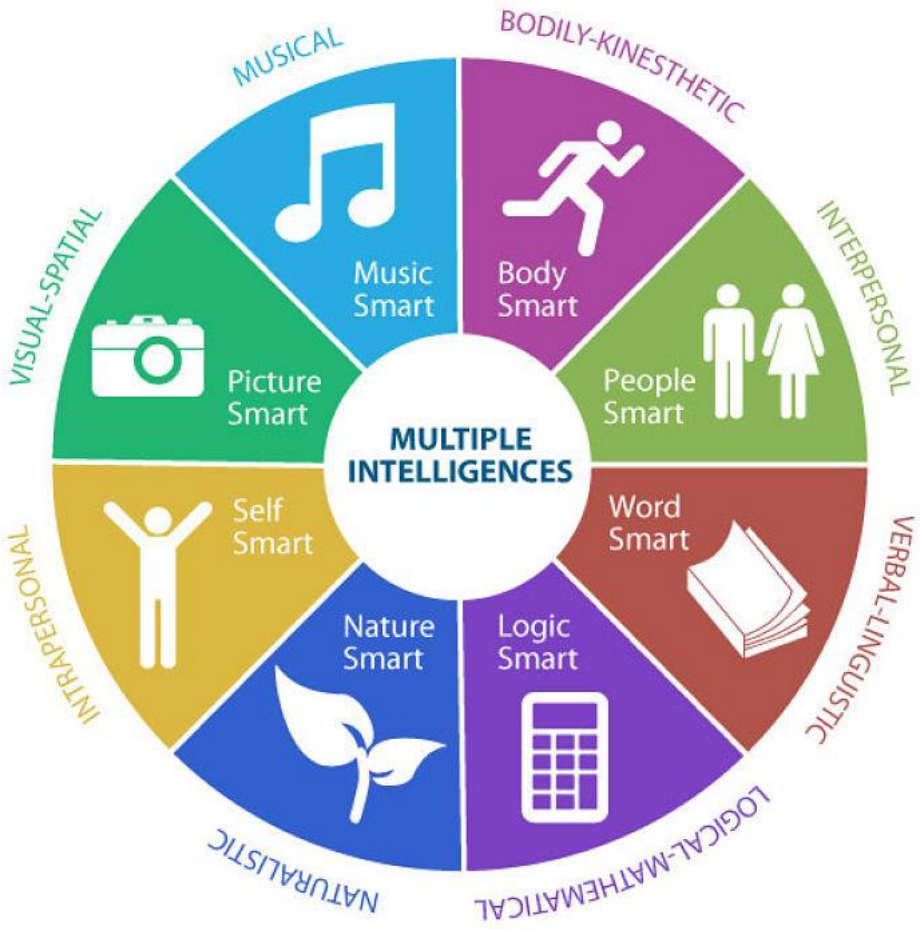

Even herhalen: wat is HB?

- Méér dan intelligent

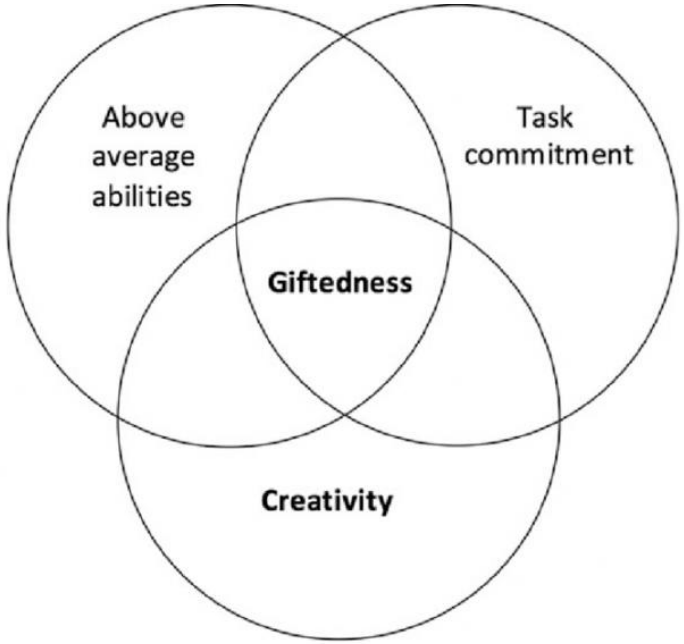

Renzulli's Three Ring Model of Giftedness

Zie https://www.nickgrooff.nl/2020/03/10/meer-dan-intelligent

Even herhalen: wat is HB?

- Ontwikkeling: voorspellers, moderators en effecten

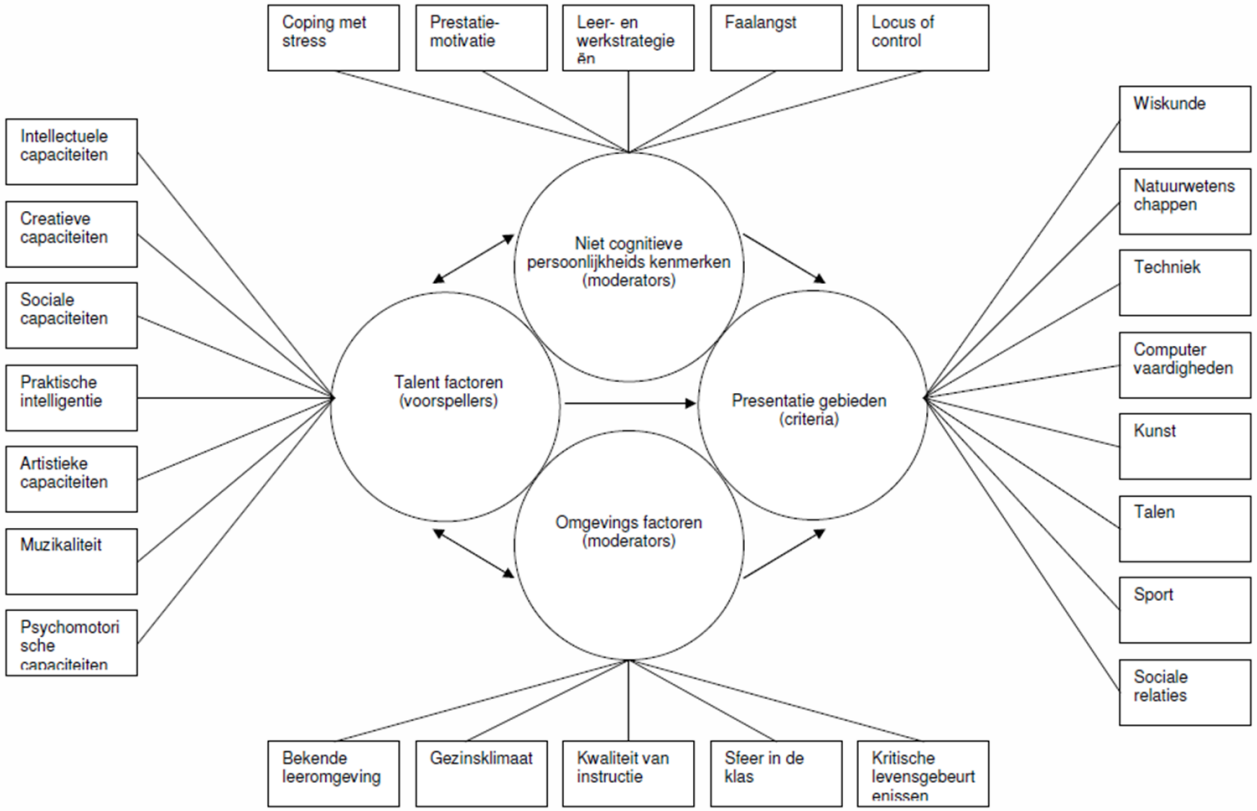

- Bijv. Heller - vergelijk ook met Mönks, Gagné, etc.

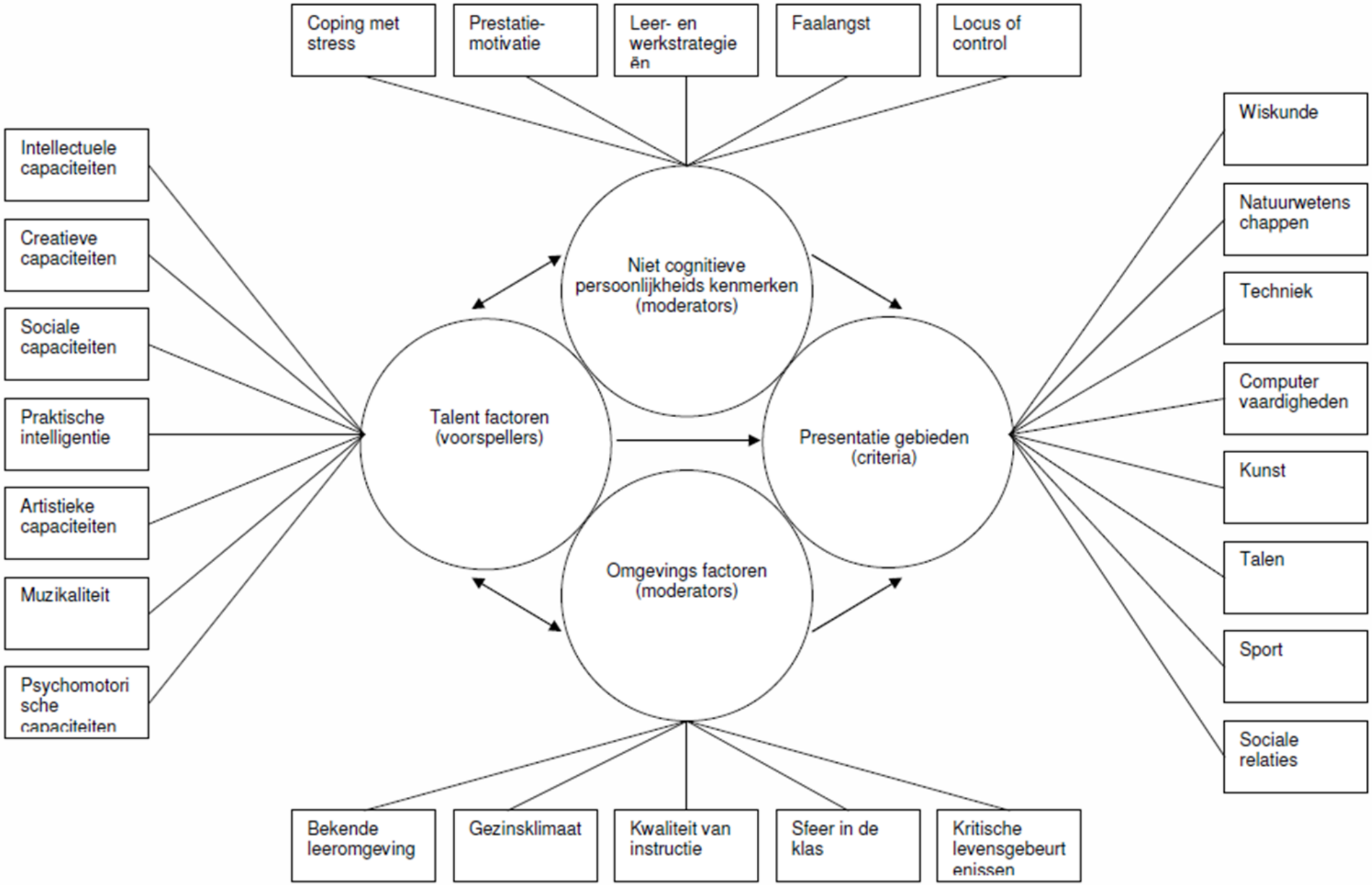
Coping met stress
Prestatie-motivatie
Leer- en werkstrategie ën
Faalangst
Locus of control
Intellectuele capaciteiten
Creatieve capaciteiten
Sociale capaciteiten
Praktische intelligentie
Artistieke capaciteiten
Muzikaliteit
Psychomotori sche capaciteiten
Niet cognitieve persoonlijkheids kenmerken (moderators)
Talent factoren (voorspellers)
Presentatie gebieden (criteria)
Omgevings factoren (moderators)
Wiskunde
Natuurwetens chappen
Techniek
Computer vaardigheden
Kunst
Talen
Sport
Sociale relaties
Bekende leeromgeving
Gezinsklimaat
Kwaliteit van instructie
Sfeer in de klas
Kritische levensgebeurt enissen

Even herhalen: wat is HB?

- De prestatiecontroverse

- HB is?
  - Talent of gave →
  - (Ontwikkeld) inzicht en vaardigheid →
  - Gedrag →
  - Succes

Even herhalen: wat is HB?

- (Succesvolle) interactie met je omgeving

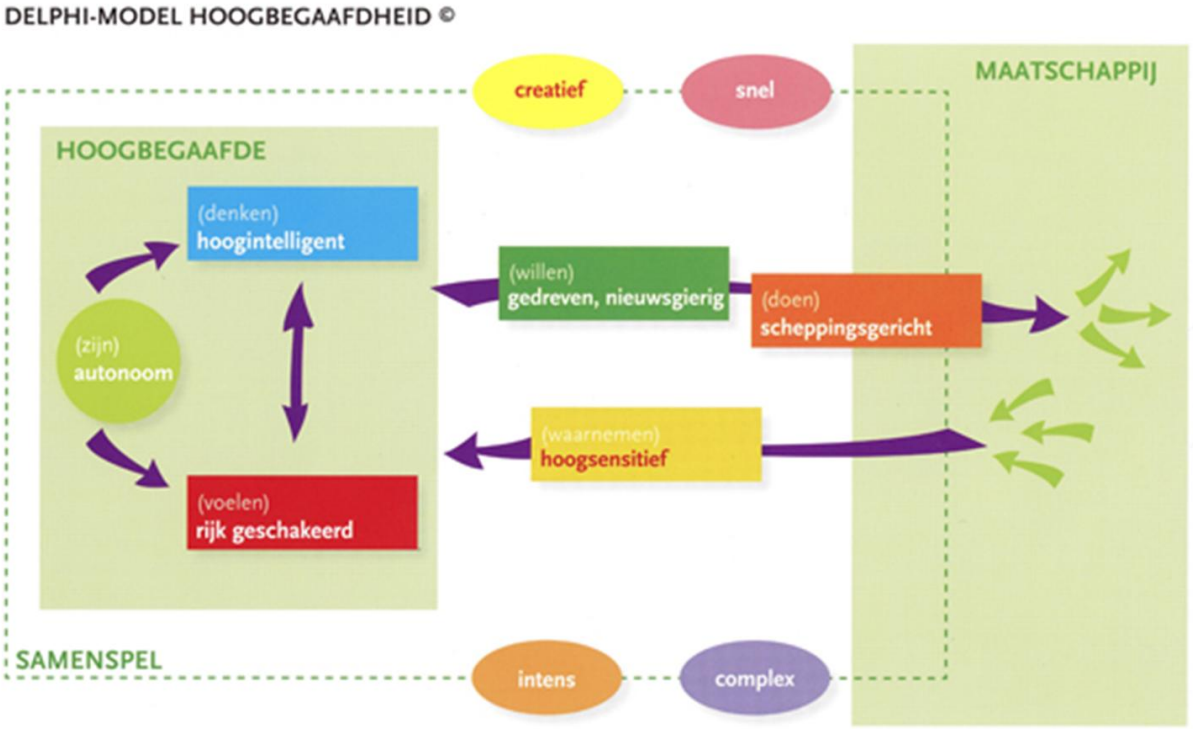

Uit: M.B.G.M. Kooijman - van Thiel (red). *Hoogbegaafd. Dat zie je zó! Over zelfbeeld en imago van hoogbegaafden.* OYA Productions, 2008

Bron: Maud Kooijman – van Thiel: Hoogbegaafd. Dat zie je zó! verslag van een onderzoek naar en een symposium over zelfbeeld en imago van hoogbegaafden.

DELPHI-MODEL HOOGBEGAAFDHEID ©

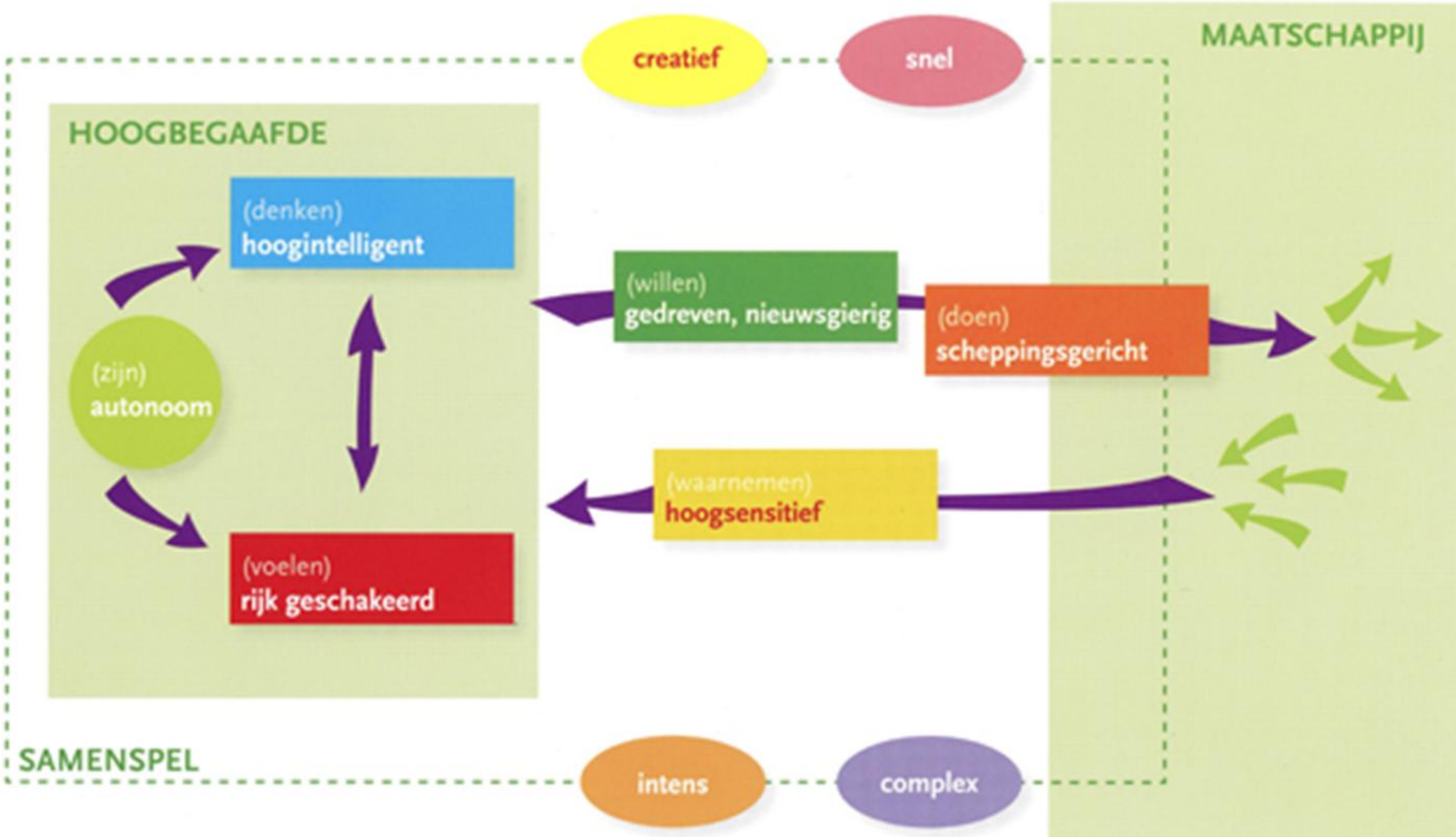

Uit: M.B.G.M. Kooijman - van Thiel (red). *Hoogbegaafd. Dat zie je zó! Over zelfbeeld en imago van hoogbegaafden.* OYA Productions, 2008

Even herhalen: wat is HB?

ROEPER REVIEW
2020, VOL. 42, NO. 2, 95–108
https://doi.org/10.1080/02783193.2020.1728797

Routledge
Taylor & Francis Group

THE PATH TOWARD UNDERSTANDING ADULT GIFTEDNESS

Check for updates

Research With Gifted Adults: What International Experts Think Needs to Happen to Move the Field Forward

Maggie Brown, Elizabeth R. Peterson, and Catherine Rawlinson

ABSTRACT
Interest in understanding gifted adults is growing amongst health professionals, researchers, educators, and gifted adults themselves. This study brings together international experts studying and working with gifted adults to find out what they think about the state of research in the area, and what is needed to move the field forward. Three rounds of a Delphi study involving 76 experts from 14 countries identified nine themes related to obstacles, priorities and actions, and six key recommendations. General agreement was found on the need for cross-disciplinary research and a multicultural approach. A range of views was expressed about how to move forward with different and potentially conflicting conceptual definitions. The multidisciplinary panel broadly supported six recommendations, with important differences of opinion in relation to methodological preferences and conceptual definitions. Implications for further work are discussed.

KEYWORDS
adult giftedness; Delphi study; gifted adult; gifted and talented adults; qualitative methodologies; thematic analysis

Despite a growing interest in understanding more about gifted adults amongst health professionals, researchers interested in adult development, educators and gifted adults themselves, this remains a relatively unexamined group in the research literature (Fiedler, 2015; Rinn & Bishop, 2015; Silverman, 2013; Wirthwein & Rost, 2011). The field of giftedness studies lacks a framework to guide current and future research in this age group and to integrate emerging ideas about this complex phenomenon. In this exploratory study, we responded to the efforts of those calling for a fresh look at research on giftedness (Dai, 2018; Gläveanu & Kaufman, 2017; Plucker & Callahan, 2014; Renzulli, 2011; Sternberg, 2018) especially gifted adults (Jung, 2012; Keating, 2009; Matthews, 2012; Persson, 2014). Using a modified Delphi method involving a multidisciplinary panel of 76 subject matter experts (applied and academic) from 14 countries, we started an important and long-overdue conversation about how we build knowledge and improve understanding about gifted adults.

Historically, academic research with gifted adults has tended to fall within fields such as gifted education and the psychology of intelligence or individual differences. Most current interest in gifted adults often falls outside of, or is lost within, large and organized academic disciplines (e.g., within human resource management, occupational health, higher education studies, and counseling), and so is not well represented in the academic literature. Those currently interested in knowing more about gifted adults tend to focus on a substantive issue or specific contexts such as employment, family, mental health and lifelong learning, and as a result, the work and ideas remain sequestered within the boundaries of specific disciplines or scopes of practice, each with its own aims and discourse. Furthermore, with the possible exception of a number of longstanding longitudinal studies (Cramond, Matthews-Morgan, Bandalos, & Zuo, 2005; Gottfried, Gottfried, & Guerin, 2006; Wai, Lubinski, Benbow, & Steiger, 2010), rare collaborations are siloed geographically and culturally (c.f. Kooijman-van Thiel, 2008) and results are not broadly disseminated. Despite a growing number of popular books and websites related to gifted adults, journals and other academic literature related to giftedness largely focus on gifted education and young people. Currently, there appear to be few opportunities for researchers and others working with gifted adults to share knowledge and ideas and to strategize.

Worrell, Subotnik, Olszewski-Kubilius, and Dixson (2019) review and highlight some of the historic controversies and tensions in giftedness studies. Common tensions include the relative importance of biological endowment and environment, entrenched views and practices such as using IQ and other single psychometric measures to select research participants, and the impasse around use of terms often found in the gifted education field (Ambrose, Sternberg, & Sriraman, 2012; Dai, 2018) and intelligence research (Davidson, 2012; Simonton & Song, 2009). These

CONTACT Maggie Brown maggie.brown@auckland.ac.nz School of Psychology, University of Auckland, Private Bag 92019, Auckland, New Zealand.
© 2020 The Roeper Institute

- ‘… this area of study lacks cohesion and remains somewhat marginalized for various important reasons …’
- ‘three key obstacles (-)
  - fragmentation of the field, conceptual differences, and
  - problems with the word gifted.’

Bron: Maggie Brown, Elizabeth R. Peterson and Catherine Rawlinson: Research With Gifted Adults: What International Experts Think Needs to Happen to Move the Field Forward (2020).

Programma:

- Introductie
- Even herhalen: wat is hoogbegaafdheid?
- **Onderzoekers en schrijvers over hoogbegaafdheid**
- Pauze
- Onderzoekers en schrijvers over persoonlijke ontwikkeling en groei
- Samenvatting: tips
- Borrel

Embodio's

'een welbepaalde, persoonsgebonden barrière die hoogbegaafde mensen "blessuregevoelig" maakt en hun kansen op succes kan hypothekeren'

- Jezelf als norm zien;
- Iets bereiken kost tijd;
- Communicatie (snel/to-the-point/chaotisch);
- Comfortzone verlaten (van mogelijkheden naar beperkingen);
- Een fout moet triggeren om het beter te doen;
- De lege toolbox;
- Heftige emoties;
- Overpresteren;
- Weerstand;
- Sociale omgang;
- Anders zijn.

6 succeswetten

1. Je moet menselijke diversiteit zien, aanvaarden, respecteren en inzetten.
2. Iedere tegenslag is een opportuniteit om het beter te doen.
3. Talentontwikkeling is een groeiproces dat tijd en inspanning vraagt.
4. Zoek een opportuniteit binnen je interesse om je intellectuele talent te doen bloeien.
5. Kies een omgeving die je uitdaagt, stimuleert en een warm gevoel geeft.
6. Gebruik emotie als kracht.

James T. Webb – Elk nadeel …

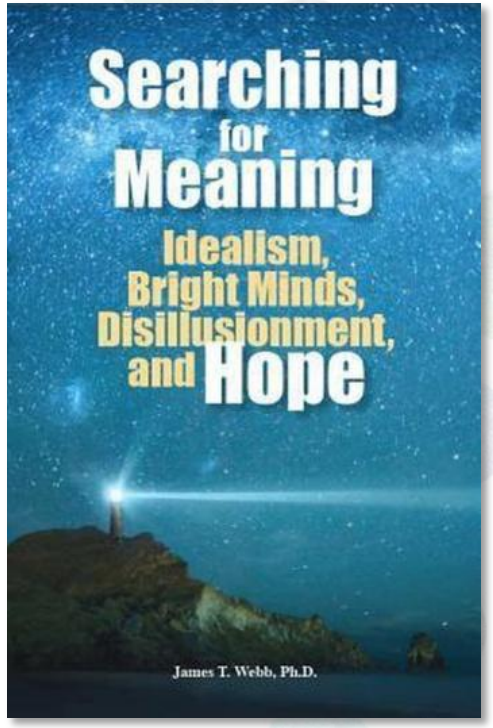

- Succes en waardering zoeken
- Ongeduldig
- Moeilijke carrière, keuzestress
- Moeilijk ontspannen, koppig
- Delegeren en vertrouwen moeilijk
- Zelfkritisch, cynisch, dominant
- Gevoelig voor kritiek
- Moeite met irrationaliteit
- Humor wordt cynisme of spot

James T. Webb – … heeft zijn voordeel.

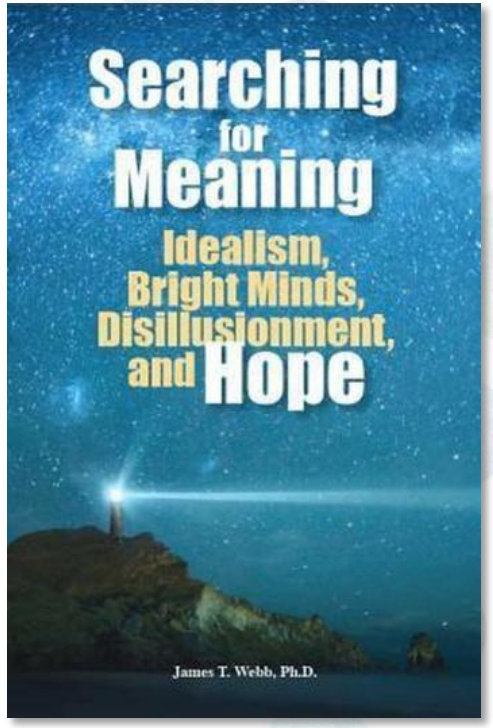

- Potentieel zien
- Snel informatie verwerken
- Multi-getalenteerd
- Intens intrinsiek gemotiveerd
- Autonoom, creatief
- Betekenis en consistentie
- Gevoelig, emotionele relaties
- Oorzaak en gevolg, bewijs
- Zelfhumor

Opdracht

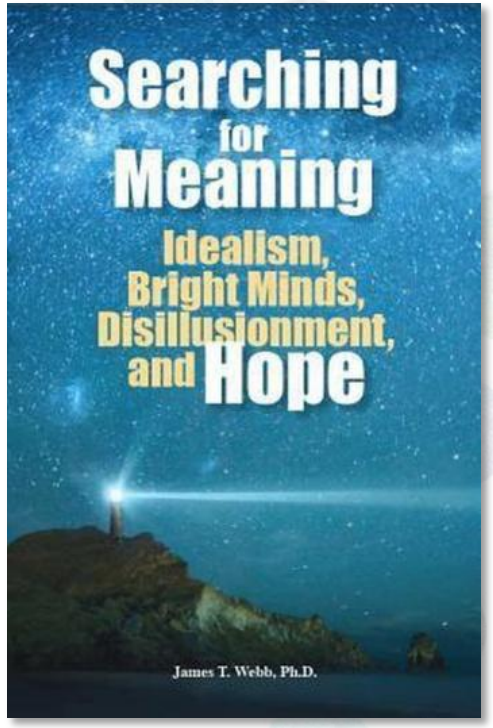

Herken je één van de negatieve copingstrategieën?

- Overtuigd zijn van jezelf
- Het leven (willen) controleren
- Druk, druk, druk zijn
- Afleiding zoeken
- Je hechten aan spullen
- Narcissisme, arrogantie ontwikkelen
- Je hoofd verdoven
- Altijd iets nieuws zoeken, adrenaline rush
- Je voor anderen verborgen houden

Welke positieve pas je al toe?

- Herschrijf je levensverhaal*
- Zet je in voor goede zaken
- Bibliotherapie en / of dagboek
- Humor
- Aanraken en je verbonden voelen
- Ontwikkel authentieke relaties*
- Compartimentaliseren*
- Laat het los
- Leef in het moment
- ‘Rippling’: waar heb je in bijgedragen?

Verleid jezelf tot excellentie

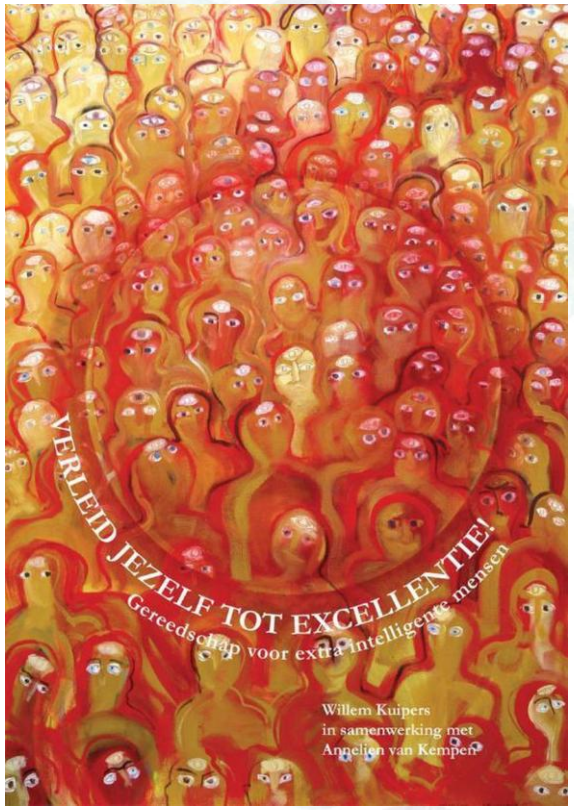

- Voor Xi-ers – Extra intelligente mensen (herkadering)
- Diversiteit – Dé Xi-er bestaat niet
- Excellentie is een proces …
  - Verwerf en behoud een beeld van je Xi-identiteit
  - Kies wijs uit alle mogelijkheden die je hebt
  - Hanteer je kwetsbaarheden en risico’s van onbalans.
- … een reis door een labyrint
  - Wat is excellentie voor jou? Hoe voelt Xidentiteit aan? Bevestiging ervan.
  - Verbinding. Missie. Visie.
  - Excellente expressie (handelen). En daarvan genieten.
  - De terugweg als deel van de cyclus.

Zelfontwikkeling via crises: Dabrowski

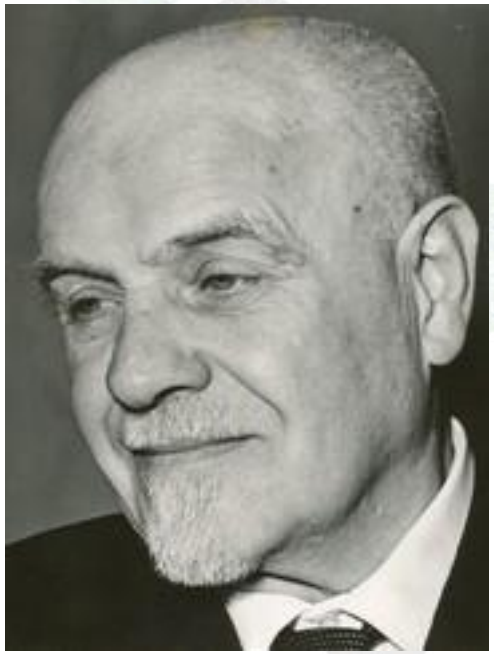

- Dabrowski (talent > anders zijn = hoog ontwikkelpotentieel)
  1. Primaire integratie: biologische impulsen en sociale acceptatie
  2. Eenlaags desintegratie: beredeneren, aanvoelen, verbeelden>innerlijke conflicten
  3. Spontane meerlagige desintegratie: transformatie door zelfreflectie, eigen waarden
  4. Georganiseerde meerlagige desintegratie: neemt eigen ontwikkeling georganiseerd in de hand
  5. Secundaire integratie: (vrijwel) complete synthese van alle mentale functies
- Over-excitabilities / overprikkeldheid

Meer informatie? Zie bijv. dit artikel: https://riannevdven.nl/wp-content/uploads/Dabrowski-Rianne-v.d.-Ven-Slim-2.0.pdf

Frans Corten: praktische adviezen

- ‘Uitzonderlijk talent’, ‘vreemde vogels’ (herkaderen)

- Aanvaard je lot – wees jezelf èn verbind je met anderen
- HB heeft rolmodellen nodig – jezelf laten zien is een goede manier om geestverwanten te vinden
- Zoek ‘iets hogers’ – zoals een pelgrimstocht, Findhorn of de vrijmetselarij
- Dagelijkse dingen die behulpzaam zijn – hoe je eruit ziet, een lieve partner of een rijke pa of een fijne erfenis
- Je hebt kansen nodig. Zie ze, pak ze en help het geluk een handje

Frans was eerder bij ons te gast. Zie voor het verslag: https://www.nickgrooff.nl/2020/02/08/een-avond-voor-vreemde-vogels-verslag-van-het-hb-cafe-alkmaar-op-7-februari-2020

Pauze

20.15 – 20.35

Programma:

- Introductie
- Even herhalen: wat is hoogbegaafdheid?
- Onderzoekers en schrijvers over hoogbegaafdheid
- Pauze
- **Onderzoekers en schrijvers over persoonlijke ontwikkeling en groei**
- Samenvatting: tips
- Borrel

Immunity to Change

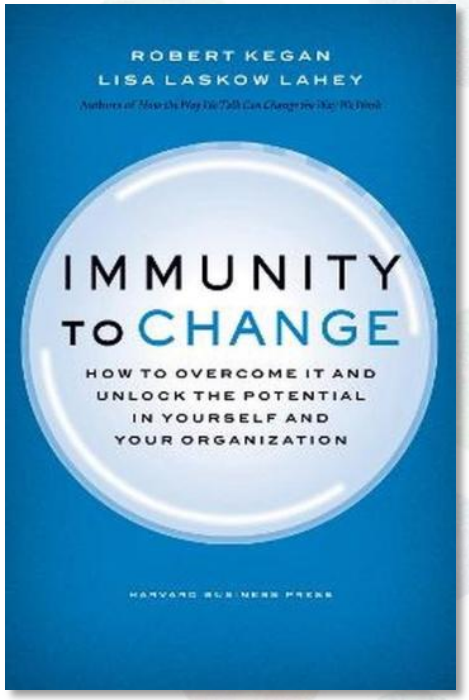

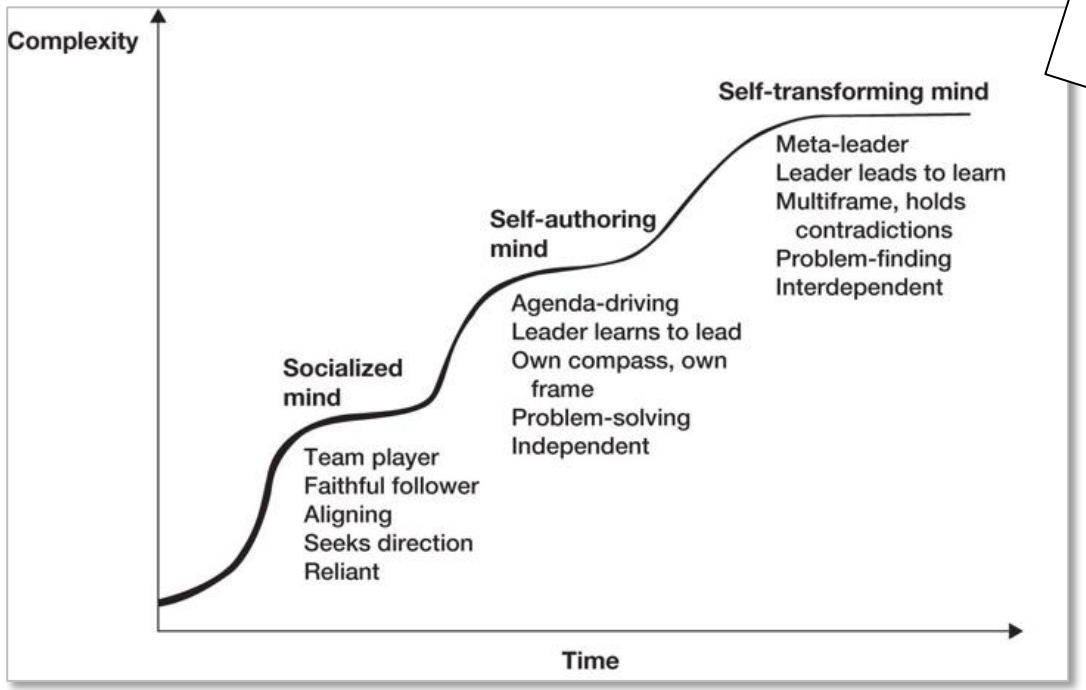

Is HB bewustzijns-ontwikkeling?

- Je ‘immuunsysteem’ behoedt je voor risicovolle veranderingen
- Bij elke fase horen andere veronderstellingen hoe het leven werkt
- In de overgang naar de volgende werken de oude je tegen
- Ontwerp experimenten om aan te tonen dat ze onjuist zijn

Bijv. Rejection Therapy

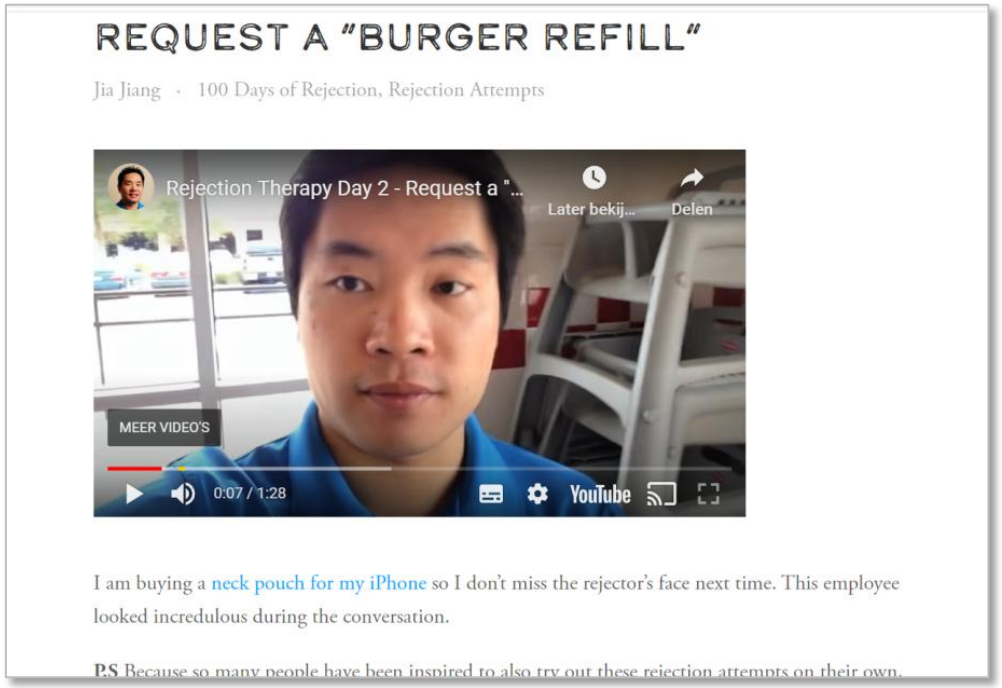

- ‘Ze zullen toch wel nee zeggen.’
- ‘Nee horen doet pijn.’

Zie voor 100 dagen therapie: https://www.rejectiontherapy.com/100-days-of-rejection-therapy

Acceptance and Commitment Therapy

- Pijn hoort bij het leven. Pijn is hoe jij reageert op wat er gebeurt.
- Ons verstand is er voor praktische problemen – niet om die pijn op te lossen.
- Je bent niet je gedachten. Van fusie naar leren defuseren.
- Zelfbeeld:
    - Jij als concept: som van verhalen, indeling en evaluaties van jezelf
    - Jij als bewustzijnsproces: kennis en ervaringen in het nu
    - Het observerende zelf: wie kijkt vanaf je geboorte mee?
- Wat is / wie zijn belangrijk voor je? Leef vanuit je waarden.
- Bereidheid (en leren) om je waarden voorop te zetten (exposure)

Opdracht

Welke waarde kan/wil je meer aandacht geven?

- 10 waarde gebieden: partnerrelatie, ouderschap, familieverhoudingen, vriendschap/sociale contacten, loopbaan/werk, onderwijs/opleiding, recreatie/vrije tijd, spiritualiteit, burgerschap, gezondheid/fysiek welzijn.
- Hoe belangrijk is die waarde? Hoe is het nu? (rapportcijfer) Wat wil je dat beter wordt (richting)?
- Welke actie? Wat moet je nog leren? Welke pijn voel je? Hoe kun je klein beginnen?

- Wissel even uit met je buurman/buurvrouw.

Brené Brown

‘Laat gaan wie je denkt te moeten zijn.’

- Schaamte > kwetsbaarheid > moed
- Perfectionisme > authenticiteit
- Ontwikkel veerkracht > relaties, juiste omgeving, vraag hulp
- Overprikkeldheid > Dippen
  - Duidelijkheid
  - Informatie verzamelen
  - Positieve actie
- Neem de tijd om te spelen en te rusten

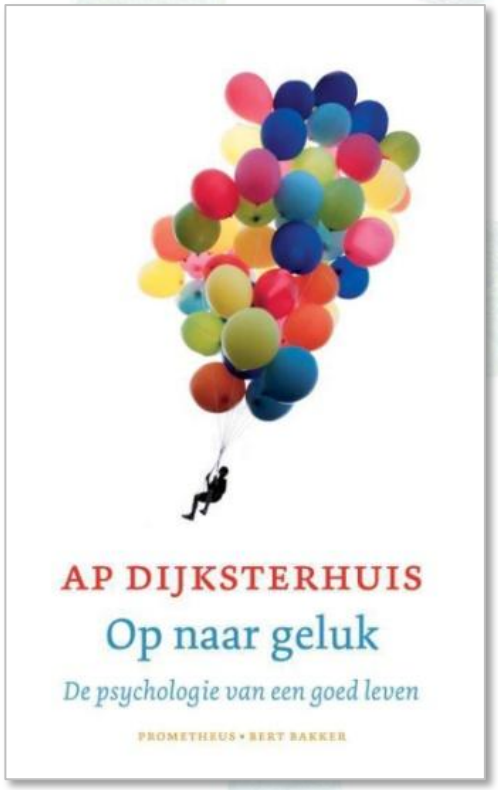

Op naar geluk

- Wetenschappelijk onderzoek, westerse filosofie, oosterse filosofie.
- Zoeken naar ‘het ware zelf’ heeft niet zoveel zin. Bekijk je doelen en gedrag. Kies voor proces- boven prestigedoelen.
- Kijk naar je eigen bewustzijn als een film. Geniet of houd afstand.
- Negatieve emoties? Verander je gedrag of leer er beter mee omgaan.
- Doe altijd één ding tegelijk.
- Sociaal contact maakt gelukkiger.
- Probeer anderen te helpen en gelukkig te maken.
- Doe dingen die het gevoel geven deel uit te maken van iets groots.
- Controleer je hebzucht. Mijd passiviteit. Investeer in ervaringen.
- Schrijf elke avond drie dingen op waar je dankbaar voor bent.

HB – wat kun je er mee? 10 tips:

1. Zet je talenten positief in.
2. Wat je aandacht geeft groeit. Richt je op het positieve.
3. Herschrijf je (levens) verhaal.
4. Voelt het als crisis? Wees bereid. Stap erin.
5. Hoe? Vanuit je waarden. Welk gedrag hoort daarbij? Doen = leren.
6. Zoek verbinding (HB-café, leesclub, studie, teamsport enz.).
7. Geniet van je innerlijke stem als het kan. Anders: gepaste afstand.
8. Je bent een lijf (sport, mindfulness, enz.).
9. Maak deel uit van iets groters (Coldplay, Ajax, Rozenkruizers)
10. Hé, je bent ook maar een mens. Heb compassie met jezelf.

Vragen?

Wat biedt het IHBV?

instituut
hoogbegaafdheid
volwassenen

- Kennis:
  - Leaflets
  - Kennisdossiers
  - Artikelen en recensies
  - Boeken (webshop); vooroordelenspel
- HB cafés (15 locaties, online én specifieke doelgroepen)
- (Onderzoeks)projecten
- Events, zoals HB Ondernemersdagen
- Lijst met hulpverleners
- (Internationaal) netwerk
- HIQ database: http://www.hiqdatabase.info/

Evaluatieformulier

Tot ziens,
bij een HB-café of elders!

www.ihbv.nl

- Donaties van harte welkom! (ANBI)
- Webshop: https://ihbv.nl/webshop/

instituut
hoogbegaafdheid
volwassenen

Contact?

nickgrooff.nl

n.e.grooff@planet.nl

+31 6 5135 4892

linkedin.com/in/nickgrooff

https://twitter.com/nickgrooff

https://www.instagram.com/nickgrooff

Deze presentatie staat vanaf nu ook op mijn website.